

RAAD VOOR HET VERBRUIK

ADVIES

Over een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducten en het oprichten van een federale databank voor milieuproductverklaringen.

Brussel, 3 oktober 2013

SAMENVATTING

De Staatssecretaris voor Leefmilieu verzocht de Raad voor het Verbruik om een advies over het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducten en het oprichten van een federale databank voor milieuproductverklaringen.

De Raad nam met aandacht kennis van dit ontwerp en formuleert hierbij enkele algemene opmerkingen. De titel van het ontwerp van KB heeft een misleidend karakter, en dient duidelijker te stellen dat het enerzijds betrekking heeft op de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducenten en anderzijds op de registratie van milieuproductverklaringen in een federale databank.

Wat betreft de registratie van de milieuproductverklaringen vraagt **de Raad** dat het vrijwillig karakter duidelijker verwoord wordt in het KB. Daarnaast dringt **de Raad** aan op een geharmoniseerde aanpak op Europees vlak voor de databank voor milieuproductverklaringen teneinde een vlotte uitwisselbaarheid van de gegevens tussen de databanken mogelijk te maken. **De Raad** vraagt in dit kader aan de overheid om de nodige maatregelen te nemen om een dynamisch en reactief beheer van de databank tot stand te brengen. Zo vindt **de Raad** het belangrijk dat deze databank gezamenlijk beheerd wordt door de betrokken sectoren met het oog op het optimaliseren van het beheer en het gebruik. **De Raad** vraagt ook met aandrang dat de financiering van deze databank zal worden overlegd met de betrokken sectoren.

Verder betreurt **de Raad** het gebrek aan een impact analyse. De financiële consequenties van dat KB op de bedrijven (impact op de kosten van de producten, ...) werden niet nagegaan en zijn niet bekend.

Tenslotte merkt **de Raad** op dat de taalversies niet overal overeenstemmen en vraagt de nodige aanpassingen.

Naast deze algemene opmerkingen heeft **de Raad** ook enkele specifieke commentaren. Zo is **de Raad** ondermeer van mening dat het toepassingsgebied van het ontwerp KB verbeterd kan worden en dat er duidelijkheid moet zijn over de te gebruiken definities. **De Raad** vraagt ook enkele preciseringen en taalcorrecties. Verder vraagt **de Raad** dat de collectieve milieuproductverklaringen dynamisch kunnen beheerd worden en dat de geregistreerde informatie pas mits toelating van de fabrikant kan vrijgegeven worden. Tot slot is **de Raad** geen voorstander van de vrijstelling van bepaalde milieuboodschappen van een milieuproductverklaring.

De Raad voor het Verbruik, die op 8 juli 2013 door de Staatssecretaris voor Leefmilieu verzocht werd een advies uit te brengen over een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducten en het oprichten van een federale databank voor milieuproductverklaringen, heeft huidig advies goedgekeurd op 3 oktober 2013, middels een schriftelijke procedure.

De Raad voor het Verbruik heeft de Voorzitter verzocht huidig advies over te maken aan de Staatssecretaris voor Leefmilieu en aan de Minister van Economie en Consumenten.

ADVIES

De Raad voor het Verbruik ;

Gelet op de brief van 8 juli 2013 van de Staatssecretaris voor Leefmilieu waarin hij de Raad voor het Verbruik om een advies verzoeken over het bovenvernoemde ontwerp van koninklijk besluit;

Gelet de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, artikel 5 §1 leden 3°, 5° en 6°, gewijzigd bij wet van 27 juli 2011;

Gelet op het hogergenoemde ontwerp van koninklijk besluit;

Gelet op de werkzaamheden van de Commissie « Leefmilieu- Productie en Duurzame consumptie» voorgezeten door Mevr. Veranneman (Essenscia);

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de heer Walschot (Agoria), lid van de Raad;

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende deskundigen : de dames Biebel (VBO), Vanden Berghe (Detic), Janssens (Comeos), en de heren Callewaert (BMP- Belgische Bouwmaterialen Producenten), Pauwels (Agoria), Moureau (OIVO) en Rousseau (Test-Aankoop);

Gelet op het ontwerpadvies opgesteld door de heer Moureau (OIVO) en de heer Callewaert (BMP);

Gelet op het advies van het Dagelijks Bestuur van 19.09.2013;

Gelet op de dringendheid;

Gelet op de schriftelijke procedure, zoals voorzien in artikel 7 bis van het Huishoudelijk reglement, voor de definitieve goedkeuring door de Raad voor het Verbruik;

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT :

Context.

Het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducten en het oprichten van een federale databank voor milieuproductverklaringen legt de minimumeisen vast voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducten en voor de registratie van milieuproductverklaringen in een federale databank.

Algemene bemerkingen.

De Raad betreurt dat alleen het ontwerp van KB met slechts een beperkte toelichting bij enkele artikelen voorgelegd wordt. **De Raad** vraagt dan ook dat de context en motivatiegronden voor dit ontwerp van KB verduidelijkt worden.

Tevens merkt **de Raad** op dat de titel van het ontwerp van KB (Ontwerp van KB tot vaststelling van de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen op bouwproducten en het oprichten van een federale databank voor milieuproductverklaringen) misleidend zou kunnen overkomen. Naast de minimumeisen voor het aanbrengen van milieuboodschappen, bepaalt het ontwerp van KB geen minimumeisen voor het oprichten van een federale databank maar wel voor de registratie van milieuproductverklaringen in een federale databank.

De Raad doet opmerken dat er diverse nationale en/of Europese initiatieven voor het aanbrengen van milieuboodschappen op producten genomen worden. Meestal worden die op vrijwillige basis genomen. Het ter beschikking stellen van milieuboodschappen betreffende producten die op de Belgische markt worden gebracht, past in het kader van die vrijwillige basis. Het ontwerp van KB voert bovendien een nieuw na te leven reglementair kader in waarbij deze milieuboodschap wordt geïncorporeerd.

Hoewel de registratie van milieuproductverklaringen vrijwillig is tenzij de fabrikant een milieuboodschap aanbrengt op het/de bouwproduct(en) dat/die hij op de markt aanbiedt of in de handel brengt, is het ontwerp van KB hierover niet overal eenduidig. Dit blijkt bijvoorbeeld in art. 14, §2. **De Raad** vraagt dan ook dat het vrijwillig karakter duidelijker verwoord wordt in het KB.

Er zijn al meerdere databanken voor milieuproductverklaringen operationeel in de buurlanden. **De Raad** dringt dan ook aan op een geharmoniseerde aanpak op Europees vlak. Er dient immers voorkomen te worden dat de opzet van nationale databanken de uitwisselbaarheid van de gegevens bemoeilijkt, wat de kosten voor de bedrijven en de eindverbruikers alleen maar zou doen opdrijven. In dat opzicht verzoekt **de Raad** de Federale overheid om de nodige maatregelen te nemen om een dynamisch en reactief beheer van de databank tot stand te brengen. De databank dient immers zoveel mogelijk op de andere nationale databanken afgestemd te worden en voldoende flexibel opgebouwd te worden om een vlotte uitwisseling van de data mogelijk te maken. Tevens dient de databank met de Europese regelgeving en normering alsook met de behoeften van de gebruikers te kunnen mee evolueren.

De Raad verneemt dat de financiering van de databank initieel voorzien is om door de producenten gedragen te worden en dat ze in een andere regelgeving vastgelegd zal worden. **De Raad** verzet zich tegen dergelijke constructie daar ze onvoldoende garanties biedt voor een reactief en transparant beheer.

De Raad betreurt dat er geen enkele impactanalyse werd uitgevoerd. De financiële gevolgen van het KB voor de betrokken ondernemingen zijn niet gekend (impact op de kostenstructuur van de producten, op de concurrentiepositie van de Belgische ondernemingen die gebruik maken van de milieuboodschappen,..).

De Raad dringt er op aan dat met het oog op transparantie en reactief beheer het luik financiering van de databank duidelijk wordt toegelicht in samenspraak met alle betrokken actoren.

Om het beheer en het gebruik ervan te optimaliseren vindt **de raad** het belangrijk dat de databank samen met de betrokken sectoren wordt beheerd.

De Raad merkt op dat de taalversies van dit ontwerp van KB niet overal overeenstemmen. **De Raad** vraagt dan ook dat de taalversies van het ontwerp van KB beter op elkaar afgestemd worden om verschillende interpretaties te voorkomen.

Specifieke bemerkingen.

1. Artikel 1: Onderwerp en toepassingsgebied

Alinea 1: Om elke misleiding te voorkomen, stelt **de Raad** voor om het onderwerp van het KB als volgt te verbeteren: *“Dit besluit bepaalt de voorwaarden voor het op de markt aanbieden en in de handel brengen van bouwproducten met milieuboodschappen en voor het registreren van milieuproductverklaringen in een federale databank”*.

Alinea 2: **De Raad** is van mening dat het toepassingsgebied van het KB verbeterd dient te worden daar het KB betrekking heeft op bouwproducten met milieuboodschappen. Tevens wijst **de Raad** erop dat beide taalversies beter afgestemd dienen te worden.

De Raad meent dat het toepassingsgebied van het KB moet gedefinieerd worden in overeenstemming met de *Regulation (EU) n° 305/2011 for Construction Products (CPR)* maar dat elektrische & elektronische uitrustingen en van luchtbehandeling (air conditioning, verwarming, verluchting) moeten worden uitgesloten. Op basis van de definitie van de CPR, kunnen sommige elektrische en elektronische uitrustingen immers als bouwproducten worden beschouwd. Maar deze uitrustingen zijn goederen die heel wat complexer zijn dan de primaire bouwproducten; de problematiek van de milieu-impact ervan (concept, communicatie,...) wordt geregeld door andere reglementeringen. **De Raad** stelt volgende formulering voor *“Dit besluit is toepasselijk op alle bouwproducten zoals bepaald door de verordening (EU) Nr. 305/2011, behalve de elektrische en elektronische uitrustingen alsook de uitrustingen van luchtbehandeling”*.

Alinea 3: **De Raad** vestigt de aandacht op het feit dat de Franstalige versie meerdere taalfouten bevat.

2. Artikel 2: Definities

Het is volgens **de Raad** niet vanzelfsprekend dat eenieder het KB automatisch met de definities van de bouwproductenverordening zal toepassen. Teneinde alle misverstanden te voorkomen, vraagt **de Raad** om hier de nodige definities (bouwproducten, in de handel brengen, op de markt aanbieden, ...) over te nemen of om op zijn minst expliciet te vermelden dat de definities van de bouwproductenverordening van toepassing zijn.

In artikel 2, 3° van het ontwerp van KB wordt de milieuboodschap gedefinieerd als zijnde een geschreven communicatie op het product zelf, op de verpakking ervan of op een drager die het product vergezelt. De online communicatie beperkt zich tot milieu-informatie die op het product zelf of op de verpakking kan gevonden worden. **De Raad** vreest dat indien de definitie letterlijk toegepast wordt, het KB gemakkelijk omzeild kan worden en vraagt om die reden dat de bevoegde dienst deze definitie herformuleert.

3. Artikel 3: Bouwproducten met een milieuboodschap

Paragraaf 1, alinea 4: **De Raad** herinnert dat het Duits tot de drie officiële talen in België behoort. **De Raad** suggereert dan ook om de alinea in deze zin aan te passen en het Duits als mogelijkheid toe te voegen.

Paragraaf 1, alinea 8: **De Raad** merkt op dat deze alinea in strijd is met artikel 6. **De Raad** verzoekt dan ook om deze alinea in functie van dat artikel aan te passen. Volgens **de Raad** dient de fabrikant immers de keuze te hebben om de geregistreerde informatie al dan niet publiek te stellen.

4. Artikel 4: Collectieve milieuproductverklaringen

Door de marktdynamiek komen en verdwijnen dagelijks deelnemers op de markt die gelijkaardige producten in de handel brengen. **De Raad** dringt er dan ook op aan om alinea 1, 1° aan te passen opdat de lijst van de marktdeelnemers die aan een collectieve milieuverklaring gelinkt is, dynamisch beheerd kan worden in functie van de marktvoluties.

5. Artikel 6: Ter beschikking stellen van data voor derden

Het is volgens **de Raad** belangrijk dat de geregistreerde informatie pas mits toelating van de fabrikant vrijgegeven kan worden. **De Raad** vraagt dat het artikel in die zin behouden wordt.

6. Artikel 9: Inhoud van de verificatie

Alinea 2, 4°: **De Raad** vraagt welke de bewijsstukken zijn die de typische levensduur kunnen aantonen.

7. Artikel 10: Ontwikkeling databank

De Raad is van mening dat de specifieke regels voor bepaalde productgroepen in overleg met de betrokken sector dienen vastgesteld te worden. **De Raad** stelt voor de tweede alinea als volgt aan te passen: “*De bevoegde dienst kan specifieke regels voor bepaalde productgroepen in overleg met de betrokken sector vastleggen*”.

8. Artikel 14 : Verplichting van importeurs

De Raad vraagt om in §1 het volgende te preciseren « *importeurs mogen alleen bouwproducten zoals gedefinieerd in art. 1 (...)* » en in §2 in de handel brengen « *Alvorens een bouwproduct zoals gedefinieerd in art. 1 in de handel wordt gebracht (...)* »

9. Artikel 15: Verplichtingen van distributeurs

De Raad merkt op dat beide taalversies van paragraaf 2 verschillen: “*n’est pas conforme à*” heeft niet dezelfde betekenis als “*een distributeur vaststelt*”. **De Raad** vraagt om beide taalversies beter af te stemmen en te herformuleren om te voorkomen dat de distributeur aan een verplichting tot toezicht onderworpen wordt.

10. Artikel 18 : Markttoezicht

De Raad vraagt om in het eerste lid het volgende te preciseren « *Indien de bevoegde dienst voldoende redenen heeft om aan te nemen dat een bouwproduct met een milieuboodschap (...)* »

11. Bijlage 3, punt 2

De Raad is van mening dat bepaalde milieuboodschappen van een milieuproductverklaring vrij te stellen op de markt zowel bij de professionelen als bij de particulieren verwarrend zal overkomen. Tevens bestaat het risico dat er van die verwarring gebruik zou kunnen gemaakt worden om aan de verplichtingen van het KB te ontsnappen. **De Raad** is dan ook geen voorstander van de vrijstelling en vraagt om ze te schrappen.